

RAST I RAZVOJ DOJENČETA

-Prim. dr Samra Karamujić
Pedijatar

- * Dojenčtom se smatra dijete do uzrasta od 12 punih mjeseci.
- * Tokom tog perioda dolazi do intenzivnog sazrijevanja struktura mozga pri čemu se gruba motorika tj. ovladavanje pokretima tijela razvija **od glave naniže** – najprije počinju slobodno držati glavu, zatim se uspostavlja funkcija ruku, pa ravnoteža tijela - najprije u sjedenju pa u stajanju i na kraju u hodanju.
- * Tokom prve godine života najveći je napredak u **gruboj motorici**, dok **fina motorika šake i fina motorika potrebna za razvoj govora** se postiže tek u dobi od 12 mj. i dalje.
- * Fina motorika i emocionalni razvoj djeteta jako zavise od poticaja iz okoline, dok je gruba motorika manje osjetljiva.
- * Svako dijete ima **svoj ritam razvoja** i roditelji se ne bi trebali brinuti ako se njihovo dijete ne uklapa sasvim u tablice razvoja. Neko dijete je motorički spretnije od drugog ali će npr. kasnije progovoriti.
- * Ipak postoje neki okvirni obrasci razvoja i simptomi rizika na koje roditelji trebaju obratiti pažnju i posavjetovati se sa pedijatrom.

Postoje ključne tačke razvoja:

Od rođenja do 3 mj.

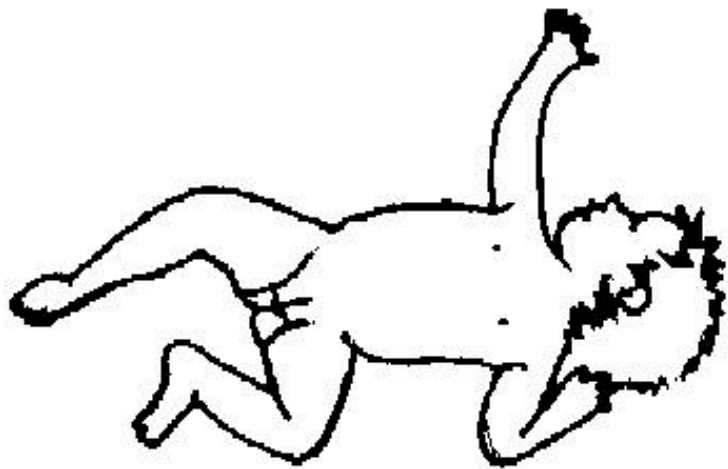
Od 4-6mj.

Od 6-9 mj

Od 9-12 mj.

* **Od rođenja do 3 mj.**

- * Do trećeg mjeseca dijete najviše vremena provodi spavajući i hraneći se.
- * Sve svoje potrebe izražava plačem (glad, pospanost, bol, potrebu za nježnošću).
- * Odizanjem u sjedeći položaj drži glavicu u vertikali
- * U potrbušnom položaju odiže kratko glavicu i oslobađa dišne puteve,
- * Šake su nakon rođenja uglavnom čvrsto zatvorene ali je prisutan refleks hvatanja i može držati neki lagan predmet koji pokušava donijeti do usta ali ga ispusti.
- * Posmatra predmete udaljene do 30 cm, razlikuje boje, najviše vole posmatrati lica.
- * Vole dodire i nježnost, vole se nositi i maziti.
- * Sa mjesec dana dijete vrlo pažljivo gleda majčino lice dok ga doji, budnije je, počinje slušati dok mu se obraćate, promatra vas, neprestano pokreće ruke i noge.
- * Kontakt sa roditeljima ostvaruju plačem, a u dobi od 6 sedmica dolazi do prvog spontanog osmjeha na majčino lice ili glas.
- * Od rođenja odlično čuje.

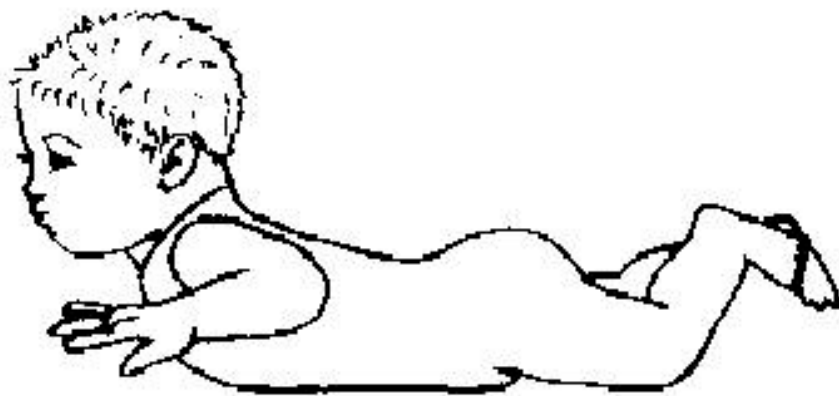
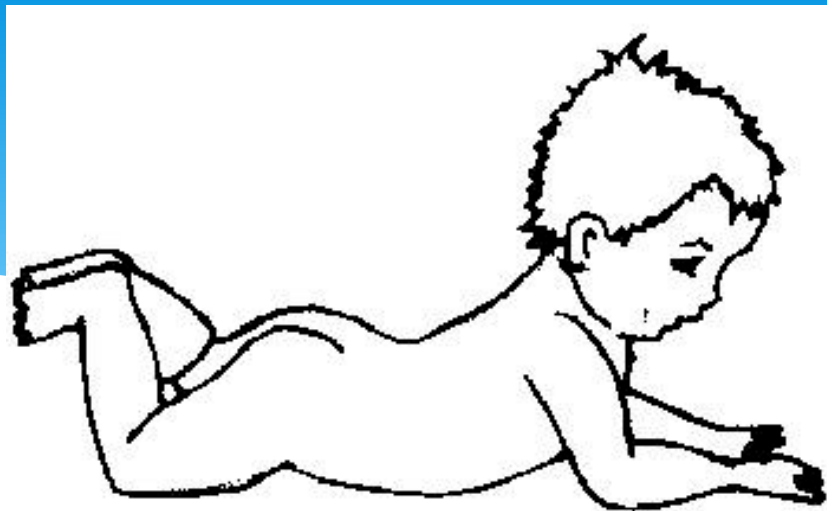
1. mj. i 2. mj.-SPAVALICA
3. mj.-SMJEŠKO

Već u ovoj vrlo ranoj dobi postoje **simptomi rizika** koji upozoravaju da se razvoj ne odvija uredno:

- * otežano sisanje i vrlo sporo hranjenje
- * izostanak treptaja na jako svjetlo
- * izostanak posmatranja predmeta koji se nalazi vrlo blizu djetetovih očiju
- * rijetko pokretanje udova, ukočenost – hipertonija
- * pretjerana mlohavost ili opuštenost udova- hipotonija
- * izostanak reakcije na nagle, glasne zvukove

* **Od 4-6mj.**

- * Postepeno gubi mnoge novorođenačke reflekse i ostvaruje voljnu kontrolu tijela- u stanju je satima proučavati svoje ruke i posmatrati pokrete.
- * Počinje kontrolirati glavu, a krajem četvrtog mjeseca postiže potpunu kontrolu glave.
- * U položaju na trbuhu odiže trup pridržavajući rukama tijelo.
- * Može se preokrenuti sa trbuha na leđa.
- * Postupno otvara šake.
- * Prinosi ruke, noge i igračke ustima.
- * Pogledom prati predmet i nastoji ga dohvatiti rukom (ruka slijedi što oči vide).
- * Premješta predmete iz ruke u ruku.
- * Hvata predmete iznad sebe.
- * Sa 6mj kratkotrajno sjedi pa pada na stranu ili prema naprijed. Prepoznaje i raduje se poznatim licima i iz daljine.
- * Okreće glavu prema izvoru zvuka.
- * Voli igru skrivača, uživa u igri sa drugim ljudima i reaguje imitiranjem zvukova, oponaša mimiku lica.
- * Smješka se samom sebi u ogledalu.
- * Ponekad se javlja strah od stranih osoba.

4. mj.-GUGUTALICA

5. mj.-PLIVAČ

6. mj.-PRILJEPAK

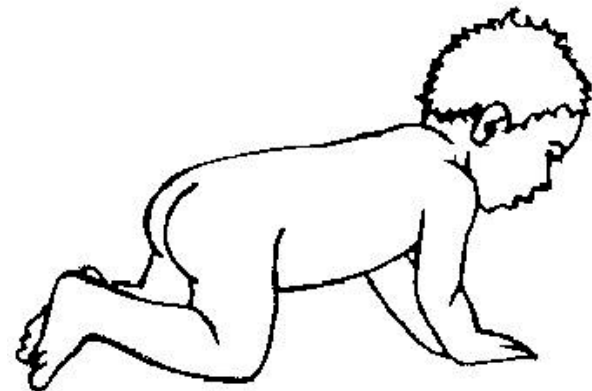
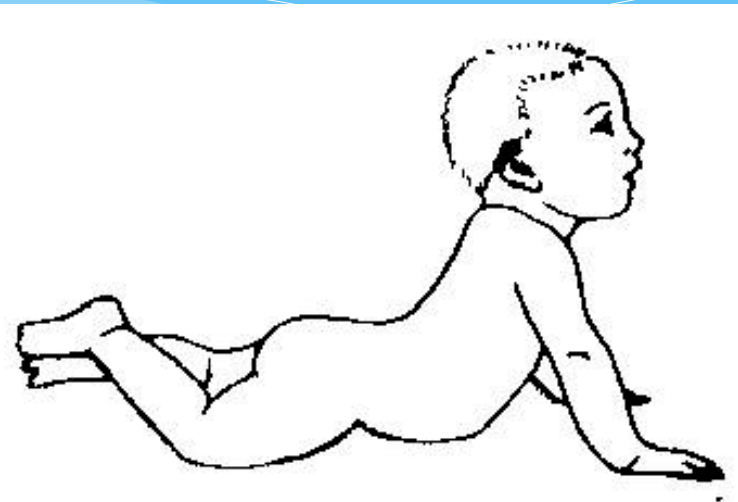

Simptomi rizika:

- * ne reagira na glasne zvukove
- * ne obraća pažnju na vlastite ruke, ne prinosi predmete ustima
- * ne smješka se
- * ne prati predmete u pokretu
- * ne hvata predmete niti poseže za njima
- * nema razvijenu kontrolu glave
- * ne brblja
- * ne pokreće oči u svim smjerovima
- * ne posmatra nova lica ili ih se izrazito plaši

* **Od 6-9 mj**

- * U ovom razdoblju se može sa lakoćom okretati sa trbuha na leđa i obratno,
- * Nauči sjediti
- * Neka djeca počinju puzati.
- * Poseže za predmetima svakom rukom posebno i hvata predmete svim prstima (nije razvilo hvatanje palcem i kažiprstom).
- * Voli pronalaziti djelomično skrivene predmete, pokazuje izrazitu želju za hvatanjem sitnih predmeta(dugmadi npr.).
- * U stanju je istovremeno prihvatiti dva predmeta u obje ruke.
- * Drži bočicu za vodu objema rukama i prinosi je ustima.
- * U dobi od 8 mj. mnoga djeca su u stanju uspraviti se držeći se za ogradicu krevetića.
- * Razlikuje žive i nežive objekte.
- * Reagira na vlastito ime, razlikuje emocije prema tonu glasa, pa prema tome i zabranu.
- * Rado brblja i ponavlja nizove glasova, uči geste kao što je pa-pa.
- * Izražava vlastite osjećaje (smije se i ljuti) .

- 7. mj.-SNAGATOR
- 8. mj.-BRBLJAVICA
- 9. mj.-LJULJALICA

Simptomi rizika:

- * Koristi se samo jednom rukom, ne poseže za predmetima
- * odbija nježnosti
- * ne pokazuje emocije prema roditeljima, ne voli biti među ljudima
- * nema spontanog osmjeha, ne smije se glasno, ne brblja
- * ne reagira na zvukove, ne okreće glavu prema izvoru zvuka
- * pogledom ne prati predmet u pokretu, ne pokazuje zanimanje za igru

Od 9-12 mj.

- * Pokreti postaju savršeniji – predmete ispituje treskanjem, uživa da pusti predmet na pod ili ga baci u daljinu.
- * Uči zatvarati vrata i poklopce od kutija. Pokušava okretati listove knjige.
- * Sposobno je samo sjesti i sjediti. Sposobno je samostalno kratkotrajno stajati.
- * Neki i naprave par samostalnih koraka , a drugi to čine uz pomoć roditelja.
- * Počinje pravilno upotrebljavati predmete (češalj, telefon).
- * Imitira zvukove, pokrete i geste.
- * Njegovo brbljanje sad već liči govoru, izgovaraju prvu riječ.
- * Prepoznaje imena ukućana. Prepoznaje i reaguje i na tuđe emocije.
- * Osjeća strah od odvajanja.
- * Prepoznaje jednostavne upute, naloge i zabranu.

10. mj.-ZVRK

11. mj.-STOJALICA

12. mj.-HODALICA

Simptomi rizika:

- * Vuče jednu stranu prilikom puzanja
- * Ne može stajati
- * Ne traži skrivene predmete
- * Ne izgovara nijednu riječ, ne koristi se gestama
- * Ne pokazuje prstićem

**UŽIVAJTE U RAZVOJU
SVOG DJETETA!**